

jako dřívější podnájemci uzavřeli dne 26. října 1934 s vlastníkem domu (družstvem) smlouvu nájemní, kterouž najali též nájemní a dřívější svůj podnájemní předmět s účinností ode dne, kdy bude tento dosavadním nájemcem (prvním žalovaným) vyklizen, že první žalobce za prvního žalovaného nájemní předmět dne 26. listopadu 1934 vyklidil a vyklizený družstvu odevzdal a že jej pak s manželkou do nájemního užívání převzal. Již z tohoto žalobního přednesu je zjevno, že vymáhaný nárok uvedenými skutečnostmi zrušen byti nemohl. Žalobci přehlíží, že nájemní (podnájemní) poměr je poměrem obligačním, mocí kterého se práva a povinnosti zakládají jen mezi účastníky tohoto obligačního poměru, že tedy pronajímatel má nárok jen proti svému nájemníku a tento vzájemně jen proti onomu, nikoli pro osoby třetí a proti těm, při čemž netřeba hleděti k předpisu § 568 c. ř. s., jenž se na souzený případ nehodí. Vymáhaný nárok podpronajímatelů, čelící proti podnájemníkům na odevzdání podnájemního předmětu, byl by zanikl jen tehdy, kdyby byli podnájemníci podnájemní předmět vrátili podle §§ 1109 a 1424 obč. zák. svým podpronajímatelům. Dlužník musí plniti svému věřiteli. Nestálo, že byl podle tvrzení žalobců podnájemní předmět vrácen hlavnímu pronajímateli, který byl mimo obligační poměr stran. To by bylo stačilo jen tehdy, kdyby tak byli učinili z příkazu podpronajímatelů (§§ 1002 a 1017 obč. zák.); nějaký příkaz však byl již prvním soudem vyloučen.

Čís. 14939.

Odevzdávalo-li dítě rodičům, s nimiž žilo ve společné domácnosti, celou svoji mzdu, jsou částky, pokud by převyšovaly hodnotu toho, čeho se dítěti dostalo na výživě a zaopatření, darováním, nebylo-li nic jiného ujednáno.

(Rozh. ze dne 7. února 1936, Rv I 439/34.)

Žalobce přednesl, že žil se svými rodiči, částečně i po své zletilosti, ve společné domácnosti a odevzdával jim celý svůj výdělek do úschovy s tím, by si z jeho výše odpočítali náklady spojené s jeho zaopatřením, bytem a stravou. Zbytek vymáhá nyní žalobou z titulu zápůjčky, neboť prý jej půjčil žalovaným na stavbu domku. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Nelze mluvit o smlouvě uschovací dle § 957 a následující občanského zákona, po případě o zápůjčce po rozumu § 983 a následující občanského zákona, jelikož takového ujednání mezi stranami nebylo; jde o pouhé příspěvky žalobcovy na domácnost a výživu celé rodiny, jak to bývá pravidlem zejména v dělnických kruzích, kde děti, které vydělávají, odvádějí svou mzdu rodičům. Pokud tyto příspěvky převyšovaly potřeby žalobcovy, šlo o darování dle § 938 a následující občanského zákona; úmysl darovati a přijmouti danou mzdu jako dar podává se z toho, že žalobce při odevzdání výdělku nic neříkal a rodiče, kteří tuto mzdu přijímali, se nezmiňovali nijak o tom, že by tyto peníze brali jen k uschování nebo jako zápůjčku.

Tomu nevadí okolnost, že větší část svého výdělku dával rodičům žalobce v době své nezletilosti, když šlo o peníze, které si sám vydělal a se kterými proto volně mohl disponovati (§§ 149 a 151 obč. zák.). Ostatně odváděl žalobce své výdělky žalovaným i v letech 1926—1931, kdy byl již zletilý, čímž dodatečně mlčky schválil i dřívější poskytování peněz (§ 863 obč. zák.). Nebylo dle toho zapotřebí ani schválení opatrovnického soudu. Nejedná se také u žalovaných o bezdůvodné obohacení, neboť nejsou dány předpoklady § 1431 a násl. obč. zák., protože žalobce dával, resp. daroval výdělek svůj rodičům pro vedení domácnosti, k čemuž byl do jisté míry jako syn prvního žalovaného také povinen, zvláště když před tím i druhá žalovaná chodila do práce, což později nebylo možné, takže vlastně žalobce jako syn vypomáhal prvnímu žalovanému jako otci za druhou žalovanou jako manželku vydržovati náklady společné domácnosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Dovolací soud souhlasí s názorem soudu odvolacího, že jde o poskytnutí příspěvků žalobcem na domácnost a výživu celé rodiny, s níž společně žil, a kde se mu dostalo se strany žalovaných výživy a celého zaopatření, a pokud by tyto příspěvky potřeby žalobcovy převyšovaly, o darování ve smyslu § 938 obč. zák., které se stalo mlčky (§ 863 první odst. obč. zák.) a bylo uskutečněno odváděním mzdy žalobcovy, tedy skutečným odevzdáním (§ 943 obč. zák.); ježto tu nešlo o nějaké plnění budoucí neb o pouhý darovací slib, formy notářského spisu třeba tu nebylo. Marně hledí dovolatel poukazem na § 150 obč. zák. dovoditi, že přebytek z jeho mzdy žalovaným rodičům po čas jeho nezletilosti odváděné měl býti proň uložen a ročně vyúčtován, a poukazem na § 244 obč. zák., že nesměl v době své nezletilosti bez spolupůsobení soudu a zvláštního opatrovníka (§ 271 obč. zák.) nic zciziti a tedy ani darovati, když zmíněné odvádění svých výdělků žalovaný později, když byl již zletilý, schválil mlčky tím, že i potom své výdělky žalovaným odváděl, a na nich až do podání přítomné žaloby za vrácení poskytnutých jim peněz vůbec nikdy nežádal (srov. plen. rozh. Sb. n. s. čís. 3480). Oba nižší soudy správně dovodily, že nejde tu o smlouvu schovací ani o smlouvu o zápůjčku, když nebyly prokázány skutečnosti základ smluv těch ve smyslu §§ 957 a 983 obč. zák. tvořící, a že nebylo zejména úmyslem stran, aby žalobcem žalovaným odevzdávaná mzda byla mu svého času aspoň z části v uschovaných penězích nebo jiných penězích téže hodnoty vrácena. Že by žalobce mzdu svoji po odečtení nákladů spojených s jeho výživou a stravováním dával rodičům do úschovy, pokud se týče později co zápůjčku, že doživotně smí v jejich domě bezplatně bydleti a že mu po smrti prvního žalovaného připadne polovina tohoto domu, zjištěno nebylo. Také nebylo zjištěno, že by žalovaní povinnost vrátiti žalovanou částku uznali. Ohledně výtky nesprávného právního posouzení ve směru bezdůvodného obohacení žalovaných právem stačí poukázati na důvody odvolacího soudu.